Львівський професійний коледж
готельно-туристичного та ресторанного сервісу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з НМР
_____ Марія СКОРОБОГАТА
26 серпня 2024 р.

Методичні матеріали для проведення самостійної роботи з дисципліни «Основи правознавства»

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Підготувала:
Викладач Павлишин-Кошова Г.Б.

Погоджено на засіданні циклової комісії викладачів гуманітарного циклу
Протокол № 01 від 26 серпня 2024 р.

Голова циклової комісії _____ Ірина ГОЛЕЦЬ

Львів 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота є важливою складовою навчального процесу з дисципліни «Основи правознавства» для здобувачів освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Загальний обсяг самостійної роботи становить 54 години.

Мета самостійної роботи — поглиблення та закріплення теоретичних знань, набутих на лекційних та практичних заняттях, формування навичок самостійного опрацювання нормативно-правових актів, розвиток уміння аналізувати правові ситуації та приймати обґрунтовані рішення.

Завдання самостійної роботи:

- систематизація та поглиблення теоретичних знань з основ правознавства;
- формування навичок роботи з нормативно-правовими актами та юридичними документами;
- розвиток здатності застосовувати правові знання у професійній діяльності;
- формування правової культури та громадянської відповідальності;
- підготовка до практичних занять та підсумкового контролю.

Самостійна робота включає опрацювання теоретичного матеріалу, роботу з нормативно-правовими актами, підготовку рефератів, есе, презентацій, виконання практичних завдань та розв'язання правових кейсів.

Розподіл годин самостійної роботи за темами:

1. Форма держави та функції держави - 4 год.
2. Правомірна поведінка, правопорушення і юридична відповідальність - 4 год.
3. Конституція України як Основний Закон держави - 4 год.
4. Джерела адміністративного права - 4 год.
5. Підстави та види адміністративної відповідальності - 4 год.
6. Поняття державної служби. Закон України «Про державну службу». Посадова особа - 3 год.
7. Спадкове право - 4 год.

8. Взаємні права та обов'язки батьків та дітей - 3 год.
9. Поняття цивільної правоздатності та дієздатності - 4 год.
10. Колективний договір, трудовий договір: поняття та порядок укладання - 5 год.
11. Трудова дисципліна, трудові спори - 5 год.
12. Загальна характеристика кримінального права України - 4 год.
13. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх- 4 год.

Результати самостійної роботи оцінюються під час поточного контролю, захисту рефератів, презентацій та на підсумковому заліку. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Самостійна робота № 1

(4 години)

Тема: Форма держави та функції держави

Мета: Поглибити знання про форми держави, її функції та роль у регулюванні підприємницької діяльності у сфері гостинності.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою
2. Скласти порівняльну таблицю форм державного правління (монархія, республіка) з прикладами країн
3. Підготувати схему «Функції сучасної держави»
4. Написати есе на тему «Роль держави у регулюванні готельно-ресторанного бізнесу в Україні» (1-2 сторінки)
5. Проаналізувати вплив політико-правової системи на розвиток сфери гостинності

Питання для самоконтролю:

1. Що таке форма держави та які її основні елементи?
2. Охарактеризуйте форми державного правління
3. Які види державного устрою існують? Наведіть приклади
4. Що таке політичний режим? Назвіть його види
5. Які внутрішні та зовнішні функції виконує сучасна держава?
6. Яку роль відіграє держава у регулюванні підприємницької діяльності?
7. Як політико-правова система впливає на розвиток готельно-ресторанного бізнесу?

Список використаної літератури:

1. Теорія держави і права. Підручник / Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвєєва. - Київ: Юрінком Інтер, 2022

2. Загальна теорія держави і права / В.В. Копєйчіков. - Київ: Юрінком Інтер, 2022
3. Правознавство: підручник / за ред. О.В. Дзери. - Київ: Юрінком Інтер, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- http://www.nbuv.gov.ua - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

Самостійна робота № 2

(4 години)

Тема: Правомірна поведінка, правопорушення і юридична відповідальність

Мета: Сформувати розуміння сутності правомірної поведінки, правопорушень та видів юридичної відповідальності у контексті готельно-ресторанної справи.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати теоретичний матеріал про правомірну поведінку та правопорушення
2. Скласти схему «Склад правопорушення» з поясненням кожного елемента
3. Підготувати таблицю «Види юридичної відповідальності в Україні»
4. Проаналізувати 3-5 прикладів типових правопорушень у сфері ГРС
5. Написати реферат на тему «Правовий нігілізм та його наслідки для сфери гостинності» (3-5 сторінок)

Питання для самоконтролю:

1. Що таке правомірна поведінка? Які її види?
2. Дайте визначення правопорушення та назвіть його ознаки
3. Які елементи складу правопорушення ви знаєте?

4. Охарактеризуйте види юридичної відповідальності
5. Які типові правопорушення трапляються у готельно-ресторанній сфері?
6. Що таке правовий нігілізм і чому він небезпечний?
7. Яка відповідальність настає за порушення санітарних норм у закладах харчування?

Список використаної літератури:

1. Теорія держави і права / Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвєєва. - Київ, 2022
2. Правознавство / за ред. О.В. Дзери. - Київ, 2023
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- http://www.library.lviv.ua - Львівська національна бібліотека

Самостійна робота № 3

(4 години)

Тема: Конституція України як Основний Закон держави

Мета: Поглибити знання про Конституцію України, основні права, свободи та обов'язки громадян, конституційні засади підприємництва.

Завдання для виконання:

1. Детально опрацювати розділ II Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина»
2. Скласти таблицю «Класифікація конституційних прав і свобод громадян»
3. Підготувати презентацію «Конституційні гарантії захисту прав працівників» (10-12 слайдів)
4. Проаналізувати статті Конституції, що стосуються підприємницької діяльності та прав споживачів

5. Виконати практичне завдання: знайти в Конституції норми, що регулюють діяльність закладів ГРС

Питання для самоконтролю:

1. Яку структуру має Конституція України?
2. Назвіть основні принципи Конституції України
3. Які особисті права і свободи гарантує Конституція?
4. Охарактеризуйте політичні права громадян України
5. Які соціально-економічні права закріплені в Конституції?
6. Назвіть основні обов'язки громадян України
7. Як Конституція захищає права споживачів та підприємців?

Список використаної літератури:

1. Конституція України
2. Основи конституційного права України / В.В. Копєйчіков. - Київ, 2022
3. Правознавство / за ред. О.В. Дзери. - Київ, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://www.president.gov.ua - Офіційний сайт Президента України
- https://ombudsman.gov.ua - Уповноважений з прав людини

Самостійна робота № 4

(4 години)

Тема: Джерела адміністративного права

Мета: Вивчити систему джерел адміністративного права та особливості адміністративно-правового регулювання діяльності закладів гостинності.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати систему джерел адміністративного права України
2. Скласти схему «Ієрархія джерел адміністративного права»

3. Підготувати огляд нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів ГРС

4. Проаналізувати повноваження Держпродспоживслужби, ДСНС у сфері контролю закладів харчування

5. Описати порядок проведення перевірок у закладах готельно-ресторанної сфери

Питання для самоконтролю:

1. Що таке джерела адміністративного права?
2. Назвіть основні джерела адміністративного права України
3. Які закони регулюють діяльність закладів гостинності?
4. Яку роль відіграє Держпродспоживслужба у контролі закладів ГРС?
5. Які повноваження має ДСНС щодо закладів харчування?
6. Опишіть порядок проведення планових перевірок
7. Які права має суб'єкт господарювання під час перевірки?

Список використаної літератури:

1. Загальне адміністративне право / за ред. І.С. Гриценка. - Київ, 2024
2. Адміністративне право України / О.І. Остапенко та ін. - 2021
3. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://dpss.gov.ua - Держпродспоживслужба
- https://dsns.gov.ua - ДСНС України

Самостійна робота № 5

(4 години)

Тема: Підстави та види адміністративної відповідальності

Мета: Вивчити підстави та види адміністративної відповідальності, особливості відповідальності суб'єктів господарювання у сфері ГРС.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати розділ КУпАП щодо адміністративних правопорушень у сфері торгівлі та харчування
2. Скласти таблицю «Види адміністративних стягнень» із зазначенням підстав застосування
3. Підготувати аналіз типових адміністративних правопорушень у закладах ГРС
4. Розв'язати 5 практичних кейсів щодо адміністративної відповідальності
5. Написати доповідь «Адміністративна відповідальність за порушення санітарних норм»

Питання для самоконтролю:

1. Що таке адміністративне правопорушення? Назвіть його ознаки
2. Які елементи складу адміністративного правопорушення?
3. Перелічіть види адміністративних стягнень
4. За які порушення настає відповідальність суб'єктів ГРС?
5. Яка відповідальність за порушення санітарних норм?
6. Що таке ліцензійні вимоги і яка відповідальність за їх порушення?
7. Яка адміністративна відповідальність працівників закладів харчування?

Список використаної літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення
2. Загальне адміністративне право / за ред. І.С. Гриценка. - Київ, 2024
3. Правознавство / за ред. О.В. Дзери. - Київ, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України

- https://dpss.gov.ua - Держпродспоживслужба

Самостійна робота № 6

(3 години)

Тема: Поняття державної служби. Закон України «Про державну службу». Посадова особа

Мета: Вивчити основи державної служби, правовий статус посадових осіб та особливості взаємодії суб'єктів ГРС з державними службовцями.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати Закон України «Про державну службу»
2. Скласти схему «Класифікація державних службовців»
3. Підготувати огляд дозвільних процедур для відкриття закладу ГРС
4. Проаналізувати корупційні ризики у сфері надання адміністративних послуг
5. Описати алгоритм взаємодії підприємця з контролюючими органами

Питання для самоконтролю:

1. Що таке державна служба? Назвіть її принципи
2. Хто такий державний службовець?
3. Що таке посадова особа? Які її права та обов'язки?
4. Які дозвільні процедури необхідні для відкриття закладу харчування?
5. Як відбувається взаємодія підприємця з контролюючими органами?
6. Що таке корупція і які корупційні ризики існують у сфері адмінпослуг?
7. Як захистити свої права у випадку неправомірних дій посадових осіб?

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про державну службу»
2. Закон України «Про запобігання корупції»
3. Загальне адміністративне право / за ред. І.С. Гриценка. - Київ, 2024

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://nazk.gov.ua - Національне агентство з питань запобігання корупції

Самостійна робота № 7

(4 години)

Тема: Спадкове право

Мета: Вивчити основи спадкового права, особливості спадкування майна підприємців та корпоративних прав.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати Книгу шосту Цивільного кодексу України «Спадкове право»
2. Скласти порівняльну таблицю «Спадкування за законом та за заповітом»
3. Підготувати схему черг спадкоємців за законом
4. Проаналізувати особливості спадкування бізнесу (ФОП, частка в ТОВ)
5. Розв'язати 3-5 практичних задач зі спадкового права

Питання для самоконтролю:

1. Що таке спадкування? Які його види?
2. Хто може бути спадкодавцем і спадкоємцем?
3. Що таке заповіт? Які вимоги до його форми?
4. Назвіть черги спадкоємців за законом
5. Що таке право на обов'язкову частку у спадщині?
6. Як оформлюється прийняття спадщини?
7. Які особливості спадкування корпоративних прав?

Список використаної літератури:

1. Цивільний кодекс України (Книга шоста)
2. Актуальні проблеми спадкового права / за ред. Ю.О. Заїки. - Київ, 2024
3. Цивільне право України / за ред. В.А. Кройтора. - Запоріжжя, 2022

Посилання на веб-ресурси:

• http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України

• https://minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України

Самостійна робота № 8

(3 години)

Тема: Взаємні права та обов'язки батьків та дітей

Мета: Вивчити правові засади взаємовідносин батьків і дітей, механізми захисту прав дитини.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати відповідні розділи Сімейного кодексу України
2. Скласти таблицю «Права та обов'язки батьків і дітей»
3. Підготувати огляд механізмів захисту прав дитини в Україні
4. Проаналізувати аліментні зобов'язання батьків
5. Написати есе «Охорона дитинства у професійній етиці працівників ГРС»

Питання для самоконтролю:

1. Які особисті немайнові права мають батьки щодо дітей?
2. Які права мають діти відповідно до сімейного законодавства?
3. Що таке аліментні зобов'язання? Хто і кому їх сплачує?
4. Як визначається розмір аліментів на дитину?
5. Які органи захищають права дітей в Україні?
6. У яких випадках батьки можуть бути позбавлені батьківських прав?
7. Яку роль відіграє охорона дитинства у роботі закладів ГРС?

Список використаної літератури:

1. Сімейний кодекс України
2. Закон України «Про охорону дитинства»
3. Правознавство / за ред. О.В. Дзери. - Київ, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://www.msp.gov.ua - Міністерство соціальної політики

Самостійна робота № 9

(4 години)

Тема: Поняття цивільної правоздатності та дієздатності

Мета: Вивчити поняття правоздатності та дієздатності, особливості укладання договорів у сфері ГРС.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати норми Цивільного кодексу про правоздатність і дієздатність
2. Скласти схему «Види дієздатності фізичної особи»
3. Підготувати огляд умов дійсності правочинів
4. Проаналізувати типові договори у сфері ГРС (бронювання, надання послуг)
5. Скласти проект договору про надання готельних послуг

Питання для самоконтролю:

1. Що таке цивільна правоздатність? Коли вона виникає?
2. Що таке цивільна дієздатність? Які її види?
3. Коли настає повна цивільна дієздатність?
4. У яких випадках дієздатність може бути обмежена?
5. Що таке правочин? Які умови його дійсності?
6. Які договори укладаються у сфері ГРС?
7. Яка відповідальність за порушення договірних зобов'язань?

Список використаної літератури:

1. Цивільний кодекс України
2. Цивільне право України / за ред. В.А. Кройтора. - Запоріжжя, 2022

3. Правознавство / за ред. О.В. Дзери. - Київ, 2023

Посилання на веб-ресурси:

• http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України

Самостійна робота № 10

(5 години)

Тема: Колективний договір, трудовий договір: поняття та порядок укладання

Мета: Вивчити правові засади укладання трудового та колективного договорів, особливості трудових відносин у сфері ГРС.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати норми КЗпП про трудовий та колективний договір
2. Скласти порівняльну таблицю видів трудових договорів
3. Підготувати зразок трудового договору для працівника закладу ГРС
4. Проаналізувати особливості контрактної форми праці
5. Описати порядок прийняття на роботу працівника закладу харчування

Питання для самоконтролю:

1. Що таке трудовий договір? Які його види?
2. Які обов'язкові умови трудового договору?
3. Чим відрізняється контракт від звичайного трудового договору?
4. Що таке колективний договір? Яка його структура?
5. Який порядок укладання колективного договору?
6. Які документи подаються при прийнятті на роботу?
7. Які особливості працевлаштування у сфері ГРС?

Список використаної літератури:

1. Кодекс законів про працю України
2. Трудове право / за ред. В.В. Жернакова. - Харків, 2023

3. Трудове право України: словник-довідник / за ред. І.М. Якушева. - Луцьк, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://www.mlsp.gov.ua - Міністерство праці та соціальної політики

Самостійна робота № 11

(5 години)

Тема: Трудова дисципліна, трудові спори

Мета: Вивчити правові засади трудової дисципліни, порядок розгляду трудових спорів, проаналізувати типові конфлікти у закладах ГРС.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати норми КЗпП про трудову дисципліну та трудові спори
2. Скласти таблицю «Види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування»
3. Підготувати схему «Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів»
4. Проаналізувати 5 практичних кейсів трудових конфліктів у закладах ГРС
5. Написати реферат «Профілактика трудових конфліктів у готельно-ресторанній сфері»

Питання для самоконтролю:

1. Що таке трудова дисципліна?
2. Які засоби забезпечення трудової дисципліни?
3. Назвіть види дисциплінарних стягнень
4. Який порядок накладення дисциплінарного стягнення?
5. Що таке трудовий спір? Які його види?
6. Як розглядаються індивідуальні трудові спори?
7. Які типові трудові конфлікти виникають у закладах ГРС?

Список використаної літератури:

1. Кодекс законів про працю України

2. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)»

3. Трудове право / за ред. В.В. Жернакова. - Харків, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://court.gov.ua - Судова влада України

Самостійна робота № 12

(4 години)

Тема: Загальна характеристика кримінального права України

Мета: Вивчити основи кримінального права, поняття злочину та покарання, проаналізувати злочини у сфері господарської діяльності.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати Загальну частину Кримінального кодексу України
2. Скласти схему «Склад злочину» з поясненням елементів
3. Підготувати таблицю «Класифікація злочинів за ступенем тяжкості»
4. Проаналізувати статті КК про злочини у сфері господарської діяльності
5. Підготувати доповідь «Кримінальна відповідальність у сфері підприємництва»

Питання для самоконтролю:

1. Що таке кримінальне право? Які його завдання?
2. Дайте визначення злочину та назвіть його ознаки
3. Які елементи складу злочину?
4. Як класифікуються злочини за ступенем тяжкості?
5. Що таке кримінальне покарання? Які його види?
6. Які злочини можуть вчинятися у сфері господарської діяльності?

7. Яка кримінальна відповідальність за шахрайство, ухилення від сплати податків?

Список використаної літератури:

1. Кримінальний кодекс України
2. Правознавство / за ред. О.В. Дзери. - Київ, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://court.gov.ua - Судова влада України
- https://reyestr.court.gov.ua - Єдиний державний реєстр судових рішень

Самостійна робота № 13

(4 години)

Тема: Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Мета: Вивчити особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх, проаналізувати особливості працевлаштування осіб 16-18 років у сфері ГРС.

Завдання для виконання:

1. Опрацювати розділ XV Кримінального кодексу України
2. Скласти таблицю «Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх»
3. Підготувати огляд примусових заходів виховного характеру
4. Проаналізувати законодавство про працю неповнолітніх у сфері ГРС
5. Написати есе «Правові гарантії захисту неповнолітніх працівників»

Питання для самоконтролю:

1. З якого віку настає кримінальна відповідальність?
2. Які особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх?
3. Які види покарань можуть застосовуватися до неповнолітніх?

4. Що таке примусові заходи виховного характеру?
5. Які особливості працевлаштування осіб 16-18 років?
6. Які роботи заборонені для неповнолітніх у сфері ГРС?
7. Яка тривалість робочого часу для неповнолітніх працівників?

Список використаної літератури:

1. Кримінальний кодекс України (розділ XV)
2. Кодекс законів про працю України
3. Правознавство / за ред. О.В. Дзери. - Київ, 2023

Посилання на веб-ресурси:

- http://zakon.rada.gov.ua - Законодавство України
- https://www.msp.gov.ua - Міністерство соціальної політики